

**Tematy maturalne na ustną część egzaminu
obowiązujące w roku szkolnym 2011/12
w I Liceum Ogólnokształcącym im. Księcia Bolka I w Jaworze**

I. Literatura

1. Humor, ironia i groteska jako sposoby prezentowania rzeczywistości w dziełach literackich. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
2. Motyw śmierci w literaturze. Przedstaw zjawisko, analizując wybrane przykłady.
3. Gombrowiczowskie spojrzenie na świat. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
4. Różne kreacje zakochanego mężczyzny w literaturze. Omów zagadnienie, dokonując analizy przykładów.
5. Magia i fantastyka w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
6. Motyw tańca w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
7. Porównaj postacie lekarzy ukazanych w tekstach literackich różnych epok. Zwróć uwagę na ich stosunek do wykonywanego zawodu i do pacjentów.
8. Zmagania jednostki z alegoryczną siłą zniewolenia człowieka. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady literackie.
9. Systemy totalitarne i ich wpływ na człowieka. Ukaż różnorodne postawy, odwołując się do wybranych utworów literackich.
10. Motyw obłądu i szaleństwa w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
11. Twoja lista rankingowa arcydzieł literackich. Wybierz i zinterpretuj pięć pozycji z kanonu lektur szkolnych, recenzując je z własnego punktu widzenia i argumentując wybór.
12. Przedstaw sposoby kreacji przestrzeni w różnych typach dramatu na podstawie analizy wybranych przykładów.
13. Miłość jako żywioł budujący. Przeanalizuj różne ujęcia tego zagadnienia w wybranych utworach literackich.
14. Zjawisko konfliktu pokoleniowego, jego przyczyny i skutki. Porównaj ujęcie problemu w wybranych utworach literackich.

15. Przedstaw oblicza samotności wybranych bohaterów literackich, analizując różne ujęcia problemu.
16. Przedstaw różnorodność liryki erotycznej, dokonując analizy wybranych tekstów.
17. Przedstaw refleksje twórców o wpływie historii na życie człowieka w wybranych utworach literackich i dokonaj analizy porównawczej.
18. Kontrast jako metoda prezentacji bohaterów literackich. Przedstaw funkcje takiego sposobu kreacji postaci, analizując różne przykłady.
19. Literackie kreacje ludzi szczęśliwych. Przedstaw na wybranych przykładach źródła radości w życiu człowieka.
20. Przyczyny zła w świecie. Przeanalizuj refleksje twórców literatury, rozstrzygających jeden z najważniejszych problemów ludzkości.
21. Słynne polemiki polityczne w literaturze. Przedstaw ich funkcje w wybranych utworach.
22. Przedstaw różne ujęcia zjawiska zależności życia jednostki od rytmu cyklicznych przemian w naturze na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
23. Literackie powroty do arkadii młodości. Rozwiń temat, analizując wybrane przykłady.
24. Przedstaw różne sposoby kreowania postaci poszukujących sensu życia na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
25. Przeanalizuj różne sposoby tworzenia wizerunku karierowicza, analizując wybrane utwory literackie.
26. Przedstaw sposoby prezentacji walk w utworach, w których występują sceny batalistyczne.
27. Przeanalizuj problem zależności kreowanego obrazu literackiego od środowiska twórcy na wybranych przykładach.
28. Przedstaw różne ujęcia motywu wędrówki w literaturze na podstawie analizy wybranych przykładów.
29. Przeanalizuj funkcje motywu buntu w literaturze różnych epok.
30. Przedstaw różne obrazy ojczyzny w literaturze na podstawie analizy wybranych przykładów.
31. Omów funkcjonowanie motywu snu w literaturze, analizując wybrane przykłady.

32. Groteska jako sposób prezentacji świata przedstawionego. Przeanalizuj tę kategorię estetyczną i określ jej funkcje, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
33. Przedstaw romantyczną koncepcję miłości i polemikę z nią na podstawie analizy wybranych utworów.
34. Mit i jego reinterpretacja w literaturze współczesnej. Przeanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach.
35. Rozmowy z Bogiem w literackim przekazie twórców. Przedstaw zagadnienie na przykładach utworów z różnych epok.
36. Zaprezentuj różne literackie wizje gniazda rodzinnego na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
37. Małe ojczyzny bohaterów literackich. Omów różne sposoby ujęcia tematu na podstawie analizy wybranych przykładów.
38. Przedstaw różne postawy ludzi młodych wobec otaczającego ich świata, analizując wybrane przykłady literackie.
39. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu samotności, analizując wybrane przykłady literackie.
40. Zinterpretuj wybrane dramaty modernistyczne jako przykład syntezy sztuk.
41. Człowiek wobec czasu. Dokonaj analizy wybranych utworów literackich różnych epok.
42. Omów zagadnienie żywotności tradycji romantycznej w literaturze następnych epok na podstawie analizy wybranych przykładów.
43. Przeanalizuj na wybranych przykładach dzieł sposoby prezentowania w literaturze miast przeklętych i miast ukochanych.
44. Przenikanie się świata realnego i fantastycznego w utworach literackich. Zbadaj funkcje tego sposobu kreacji świata przedstawionego na podstawie analizy wybranych przykładów.
45. Autobiografia jako tworzywo literackie. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
46. Przedstaw literackie przykłady bohaterów zbuntowanych i wyobcowanych na podstawie analizy wybranych przykładów.
47. Zaprezentuj sposoby wykorzystania motywu winy i kary w literaturze różnych epok na podstawie analizy wybranych przykładów.
48. Miłość jako siła fatalna. Omów temat, analizując wybrane teksty literackie.

49. Przeanalizuj różne sposoby prezentacji dworu szlacheckiego w literaturze w oparciu o wybrane przykłady.
50. Przedstaw nowatorstwo dokonań artystycznych Witkacego, Schulza i Gombrowicza na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
51. Różne wizerunki matek w literaturze. Zaprezentuj temat, analizując przykłady z różnych epok.
52. Zaprezentuj przypowieść jako gatunek literackiej moralistyki i omów jej funkcję dydaktyczną na podstawie wybranych przykładów.
53. Postać rycerza i motyw walki rycerskiej serio oraz parodystycznie. Omów różne ujęcia tematu na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
54. Porównaj obrazy Warszawy w wybranych utworach literackich.
55. Człowiek w sytuacjach ekstremalnych. Omów różne postawy bohaterów na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
56. Literackie obrazy zniewolenia człowieka w systemie totalitarnym. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
57. Motyw apokalipsy w literaturze polskiej różnych epok. Zbadaj funkcje ujęć tego motywu na podstawie analizy wybranych przykładów.
58. Postać bohatera tragicznego. Przedstaw temat, analizując przykłady literackie z różnych epok.
59. Wielkie monologi w literaturze. Przedstaw ich wpływ na charakterystykę postaci, analizując i interpretując wybrane teksty z różnych epok.
60. Motyw franciszkański w literaturze. Przywołując właściwe przykłady, omów jego funkcje i sposób występowania w utworach różnych epok.
61. Przedstaw i ustosunkuj się do literackich wizji rozwoju cywilizacji ukazanych w wybranych utworach XX wieku. W wypowiedzi wykorzystaj interpretację wybranych tekstów.
62. Portret Sarmaty w literaturze baroku i oświecenia. Porównaj sposoby jego przedstawienia, analizując wybrane przykłady.
63. Na wybranych przykładach przedstaw funkcjonowanie motywu kłótni w literaturze różnych epok.

64. Przedstaw wpływ tytułu i motto na interpretację wybranych utworów literackich.
65. Różne formy dokumentaryzmu w literaturze współczesnej. Zanalizuj i zinterpretuj problem na podstawie wybranych przykładów.
66. Miejsce listu w utworach literackich. Analizując właściwie dobrane przykłady, przedstaw sposób wykorzystania listu w dziele literackim i omów jego rolę.
67. Epistolografia dawna i współczesna. Omów tematykę, analizując wybrane przykłady z dwóch epok.
68. Formy i funkcje publicystyki. Uwzględnij uwarunkowania społeczne sprzyjające jej rozwojowi. Omów temat, przywołując odpowiednio dobrane utwory wybranej epoki.
69. Różne sposoby funkcjonowania postawy prometejskiej. Omów zagadnienie, analizując celowo dobrany materiał literacki.
70. Różnorodne ujęcia motywu rodziny w literaturze. Analizując problem, odwołaj się do wybranych przykładów.
71. Różne sposoby wykorzystania motywu szaleńca /szaleństwa w literaturze. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
72. Ukaż problem odwiecznej walki dobra ze złem w wybranych utworach literatury fantastycznej.
73. Przedstaw problem buntownika w wybranych utworach pokolenia kontestatorów.
74. Dziecko jako bohater dzieła literackiego. Przedstaw sposoby ujęcia tego motywu na wybranych przykładach.
75. Ukaż różnorodne portrety kobiet w literaturze wybranych epok.
76. Mitologiczne toposy w literaturze. Zaprezentuj ich funkcjonowanie na wybranych przykładach.
77. Przedstaw różne sposoby ujęcia toposu wsi na przykładzie wybranych utworów.
78. Omów sposób funkcjonowania motywów fantastycznych w wybranych utworach literackich.
79. Omów sposób funkcjonowania toposu miłości rodzicielskiej w literaturze wybranych epok.
80. Scharakteryzuj przyczyny i oceń skutki mezaliansów prezentowanych w literaturze XIX

i XX wieku. Odwołaj się do wybranych przykładów.

81. Ukaż motyw walki o niepodległość w wybranych utworach literackich.

82. Staropolskie wzorce parenetyczne w literaturze. Scharakteryzuj wybrane wzorce i wykaż ich związek z kulturą epoki.

83. Bóg – sędzia sprawiedliwy czy dobry pasterz? Zaprezentuj różne koncepcje Boga w wybranych tekstach literackich.

84. Odwołując się do przykładów z różnych epok, przedstaw nawiązania do twórczości Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej.

85. Niepokoje ludzi schyłku wieków. Dokonaj analizy zjawiska na przykładzie wybranych utworów.

86. Funkcje motywu winy i kary na przestrzeni wieków. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów literatury polskiej i obcej.

87. Inteligent jako bohater literacki. Omów temat na wybranych przykładach.

88. Zinterpretuj rolę utopii i antyutopii w wybranych utworach różnych epok.

89. Przedstaw sposób prezentacji i funkcje obrazów przyrody tatrzańskiej w literaturze polskiej na wybranych przykładach.

90. Przedstaw problem władzy na przykładzie wybranych utworów literackich.

91. Przedstaw na wybranych przykładach różnorodne ujęcie motywu pracy w literaturze.

92. Obraz nauczyciela i ucznia w literaturze. Zanalizuj wybrane przykłady tekstów z różnych epok.

93. Polacy w satyrze i karykaturze. Przedstaw sposoby kreowania portretów i ich funkcje na podstawie wybranych utworów.

94. Kochankowie w literaturze polskiej i obcej. Omów zagadnienie, opierając się na dowolnie wybranych utworach.

95. Człowiek marionetką w teatrze świata. Omów zagadnienie na dowolnie wybranych przykładach dzieł literackich.

96. Sylwetki Żydów w literaturze polskiej. Omów zagadnienie na dowolnie wybranych przykładach.

97. Motyw kata i ofiary w literaturze XX wieku. Omów zagadnienie na dowolnie wybranych przykładach.

98. Zaprezentuj obecność tradycji szekspirowskiej w literaturze. Omów temat na wybranych przykładach.

99. Różnorodność obrazów i ocen społeczeństwa polskiego w literaturze. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów.

100. Romantyczny model miłości i polemika z nim w literaturze późniejszych epok. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów.

101. Zwycięzca ma wielu przyjaciół, ale pokonany – prawdziwych. Przedstaw wartość przyjaźni, przywołując utwory z różnych epok.

102. Przedstaw różne koncepcje cierpienia jako tematu literackiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

103. Sen, widzenie, zjawa, spotkanie z sobowtórem jako zróżnicowane sposoby prezentowania życia wewnętrznego bohaterów literackich. Omów temat na wybranych przykładach.

II ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Biografia jako klucz do rozumienia twórczości malarskiej i literackiej. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady dzieł artystycznych.

2. Przedstaw sposoby portretowania postaci matek cierpiących w literaturze i malarstwie na podstawie analizy wybranych przykładów.

3. Porównaj obraz powstania styczniowego w wybranych utworach literackich i sztukach plastycznych.

4. Wagnerowska koncepcja dramatu muzycznego inspiracją dzieł Wyspiańskiego. Przedstaw zjawisko na podstawie analizy wybranych utworów scenicznych.

5. Reżyser filmowy jako interpretator dzieła literackiego i artysta. Przeanalizuj dokonania artystyczne wybranego twórcy filmu.

6. Specyfika pejzażu polskiego. Przedstaw ujęcia plastyczne i literackie obrazów na podstawie analizy wybranych przykładów.

7. Niebo – piekło, anioł – szatan. Przedstaw i oceń rolę demonologii w literaturze i sztuce polskiej, odwołując się do wybranych przykładów.

8. Przedstaw dokonania awangardy artystycznej w teatrze powojennym na podstawie analizy wybranych przykładów.
9. Teatralne realizacje dzieł klasyków w okresie powojennym. Przedstaw analizę i ocenę wybranych przedstawień.
10. Literatura i muzyka – wzajemne inspiracje. Przeanalizuj zjawisko na wybranych przykładach.
11. Portrety chłopów w malarstwie i literaturze. Przedstaw wybrane ujęcia artystyczne, dokonując analizy przykładów.
12. Porównaj sposoby przedstawiania scen batalistycznych w literaturze i malarstwie, analizując wybrane przykłady.
13. Artystyczne obrazy aniołów. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady dzieł malarskich i literackich.
14. Dokonaj analizy koncepcji inscenizacyjnych wybranych dramatów romantycznych.
15. *Biblia* – światowy bestseller. Omów zagadnienie, wskazując na obecność tradycji biblijnych w literaturze i sztuce na przestrzeni wieków.
16. Od Szekspira do Wyspiańskiego. Przedstaw ewolucję dramatu i teatru, analizując wybrane przykłady.
17. Młodzi gniewni w literaturze i filmie. Przedstaw sylwetki bohaterów na podstawie analizy wybranych przykładów.
18. Pejzaż romantyczny. Omów funkcjonowanie tego zjawiska w poezji i malarstwie, analizując wybrane przykłady.
19. Motywy spotkania i rozstania w literaturze i filmie. Przeanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach dzieł.
20. Porównaj sposoby kreowania portretów kobiet w literaturze i malarstwie na podstawie analizy wybranych przykładów.
21. Symbolizm w poezji i malarstwie. Przeanalizuj zjawisko na wybranych przykładach.
22. Obraz przyrody tatrzańskiej w literaturze, malarstwie i fotografii artystycznej. Przeanalizuj temat na wybranych przykładach dzieł.
23. Omów motyw czterech pór roku w literaturze, muzyce i malarstwie, analizując wybrane dzieła.

24. Dzieło filmowe jako adaptacja literatury i sztuka sama w sobie. Przeanalizuj na wybranych przykładach oba sposoby funkcjonowania obrazu filmowego.
25. Pozatekstowe środki wyrazu w teatrze. Przeanalizuj zagadnienie na przykładzie wybranych inscenizacji w kontekście literackich pierwowzorów.
26. Porównaj sposoby kreowania portretów Sarmaty w literaturze i malarstwie na podstawie analizy wybranych przykładów.
27. Impresjonistyczne pejzaże w literaturze i malarstwie Młodej Polski. Dokonaj analizy porównawczej wybranych przykładów.
28. Różne portrety Chrystusa. Przedstaw ujęcia literackie i malarskie na podstawie analizy wybranych przykładów.
29. Buntownicy i odmieńcy – przedstaw i porównaj wybranych bohaterów literackich i filmowych.
30. Artystyczne wizje rzeczywistości prowincjonalnych miasteczek. Przeanalizuj temat, odwołując się do prozy i malarstwa B. Schulza oraz obrazów M. Chagalla.
31. Człowiek wobec Boga. Przedstaw różne ujęcia motywu, analizując wybrane dzieła sztuki i literatury.
32. Różne wizje piekła w sztuce. Przedstaw ujęcia literackie i malarskie na podstawie analizy wybranych przykładów.
33. Motywy orientalne inspiracją dla sztuki różnych epok. Przywołaj dzieła literackie, malarskie i muzyczne, analizując wybrane przykłady.
34. Fascynacja nowoczesnością i jej odzwierciedlenie w literaturze i sztuce XIX i XX wieku. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
35. Motyw ofiary niewinnej w sztuce różnych epok. Przedstaw różne ujęcia motywu na podstawie analizy wybranych dzieł literackich i malarskich.
36. Historia w literaturze i malarstwie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
37. Motyw tańca w sztuce i literaturze. Omów jego funkcjonowanie na wybranych przykładach.
38. Moralna odpowiedzialność jednostki za swe czyny. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich i filmowych.

39. Motyw lotu Ikara w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj wybrane przykłady.
40. Motyw Maryjny w różnych dziedzinach sztuki. Zaprezentuj wybrane przykłady.
41. Motyw stworzenia świata i człowieka. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów z literatury, malarstwa lub filmu.
42. Niepokoje XVII wieku i ich odbicie w literaturze i malarstwie. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
43. Brzydota w sztuce i literaturze. Przedstaw zjawisko na przykładzie wybranych dzieł.
44. Walka z szarą rzeczywistością PRL-u? Przeanalizuj twórczość i biografię buntowników literackich (Stachura, Hłasko, Nowakowski, Wojacek) oraz muzyczną scenę niezależną (historia, teksty i muzyka zespołów z omawianego okresu).
45. Uzależnienie jako temat literacki, filmowy i nie tylko. Omów problem odwołując się do wybranych dzieł.
46. Stanisław Wyspiański - malarz, dramaturg, poeta... Zaprezentuj sylwetkę twórczą artysty.
47. Synkretyzm sztuk w okresie modernizmu w Polsce i Europie. Omów to zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
48. Wielcy kochankowie. Przedstaw ich kreacje literackie, teatralne i filmowe.
49. Dawniejsze i współczesne wzorce rodziny. Przedstaw problem na podstawie literatury, filmu lub innych dzieł kultury.
50. Kreacje herosa w dziełach literackich i filmowych. Dokonaj analizy porównawczej wybranych przykładów.
51. Funkcjonowanie kabaretu w rzeczywistości PRL-u. Omów zagadnienie na przykładzie twórczości wybranego artysty.
52. Specyfika kabaretu jako dziedziny sztuki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
53. Postać wampira w wierzeniach, literaturze i filmie. Scharakteryzuj motyw na wybranych przykładach.
54. Motyw duchów z „Opowieści wigilijnej” Ch. Dickensa. Przedstaw temat, analizując utwory z literatury współczesnej i filmu.

III Język

1. Językowy zapis historii i kultury polskiej w piosenkach Jacka Kaczmarskiego. Dokonaj analizy tekstów tego artysty.
2. Przedstaw cechy stylu wybranego dzieła literackiego.
3. Dokonaj charakterystyki słownictwa, jakim posługuje się współczesna młodzież.
4. Przeanalizuj zjawisko związku założeń ideowych epoki ze specyfiką języka wybitnych dzieł, które ją reprezentują.
5. Przeanalizuj najbardziej typowe błędy językowe w czasopiśmie, po które najczęściej sięgasz i dokonaj ich klasyfikacji.
6. Omów zjawisko i funkcje archaizacji języka wybranych powieści historycznych na podstawie analizy przykładów.
7. Odbicie konfliktu pokoleń w języku. Omów zjawisko zależności mowy od wieku nadawcy komunikatu na podstawie analizy przykładów.
8. Sztuka przekładu. Przeanalizuj dwie różne realizacje językowe wybranego obcojęzycznego tekstu literackiego.
9. Zastosowanie środków językowych w tekstach piosenek. Dokonaj analizy języka, odwołując się do tekstów piosenek wybranych zespołów.
10. Język internetowego czatu – omów i oceń zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
11. Na podstawie analizy języka narracji wybranych utworów określ funkcję języka potocznego w literaturze współczesnej.
12. Neologizmy w poezji. Przedstaw ich budowę słowotwórczą i funkcję w wybranych utworach literackich.
13. Polszczyzna wobec zapożyczeń. Prześledź wpływ języków obcych na język polski w przeszłości i współczesności.
14. Pastiche i parodia jako stylizacje żartobliwe. Przedstaw te zjawiska i wyjaśnij ich funkcje na przykładzie analizy zgromadzonego materiału językowego.
15. Biblijne związki frazeologiczne w literaturze. Przedstaw funkcje tych związków, analizując zgromadzony materiał językowy.

16. Przedstaw zjawisko nowomowy jako przykład wpływu propagandy na język, analizując zgromadzony materiał językowy.
17. Gwara szkolna różnych pokoleń. Przedstaw temat, analizując zgromadzony samodzielnie materiał językowy.
18. Różnorodność i funkcje chwytów retorycznych w publicystyce renesansowej, oświeceniowej i współczesnej. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
19. Perswazyjny charakter języka reklamy. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady sloganów i tekstów reklamowych.
20. Język Twojego środowiska. Zbadaj jego zgodność z obowiązującymi normami językowymi.
21. "Minimum słów, maksimum treści". Omów tę tendencję językową, analizując zgromadzony materiał językowy.
22. Oryginalność języka poezji B. Leśmiana. Przeanalizuj zagadnienie na podstawie wybranych wierszy poety.
23. Specyfika polszczyzny XVII wieku. Rozważ problem, poddając analizie „Pamiętniki” J. Ch. Paska lub inne przykłady prozy pamiętnikarskiej tego okresu.
24. Metafora jako sposób na upiększenie świata. Przedstaw temat w oparciu o analizę poetyckich środków stylistycznych wybranych utworów.
25. Zmiany w języku polskim w XIX i XX wieku. Rozważ zagadnienie na podstawie analizy języka dowolnych utworów literackich powstałych w XIX i XX wieku.
26. Na podstawie wybranych tekstów literackich omów cechy charakterystyczne języka polskiej liryki funeralnej.
27. Przeanalizuj, bazując na przykładach, błędy językowe najczęściej popełniane przez prasowych, radiowych i telewizyjnych sprawozdawców sportowych.
28. Językowe kształtowanie świata w poezji. Funkcje środków artystycznych. Omów zagadnienie na podstawie analizy utworów wybranego artysty.
29. Językowe sposoby wyrażania uczuć w ustach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków. Omów na wybranych przykładach.
30. Wulgaryzmy – zakazana część języka. Omów sposoby i przyczyny ich funkcjonowania w kulturze współczesnej.